

28.04.2014 **TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA** 6455 sayılı “Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkındaki Kanunda yapılan değişiklikler sonrası Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından “Tarım Satış Kooperatifi Örnek Anasözleşmesi” ile “Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi” yeniden düzenlenerek 08.04.2014 tarihinde Bakanlığının resmi internet sitesinde (www.gtb.gov.tr , koop.gtb.gov.tr) yayımlanmıştır.

Yine aynı tarihte 28966 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **“Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmelerine İntibak Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ”** ile söz konusu Örnek Anasözleşmelerin, 08.04.2014 tarihi itibarıyla Kooperatif ve Birliklere tebliğ edilmiş sayılacağı düzenlenmiştir.

Birliklerin mevcut Anasözleşmelerine göre Birlik genel kurulları, Birliğe bağlı Kooperatiflerin genel kuruluna katılma hakkına sahip olan ortakları arasından seçtikleri temsilcilerden oluşmaktadır. Birlik Yönetim Kurulu üyeleri de bu temsilciler arasından seçilmektedir. Kısacası mevcut düzenlemeye göre Birlik yönetim kuruluna ancak Kooperatif ortağı olan ve ortağı olduğu Kooperatif tarafından temsilci seçilen üreticilerin üye seçilmesi mümkündür. Buna karşılık Bakanlıkça yeniden düzenlenen “Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesi” ile Birliklerin yönetim kuruluna Kooperatif ortağı olmayan, Birlik ve Kooperatiflerle hiçbir ilişkisi bulunmayan kişilerin de üye seçilmesinin önü açılmıştır. Şöyle ki;

4572 sayılı Kanunun 6455 sayılı Kanunla değişik 4. maddesinin 1. fıkrası ile Birlik yönetim kurulu üyelerinin en az ikisinin dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun kişiler arasından seçilmesi düzenlenmiştir.

Bakanlık, yeniden hazırladığı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinde, yukarıda belirtilen hüküm gereği yönetim kuruluna seçilecek dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun üyeler için bir “Yükseköğretim Kotası” oluşturmuş ve 32. maddenin 6. fıkrasında açıkça bu kota için Kooperatif temsilcileri, Kooperatiflerin genel kurul toplantılarına katılma hakkını haiz ortakları

veya bunların dışındaki adaylar arasından seçim yapılması düzenlenmiştir.

Anasözleşmenin 44. maddesinin 2. fıkrasında ise dışarıdan seçilecek yönetim kurulu üyeliği adaylığı Bakanlığın uygun görüşüne tabi tutulmuştur. Konuya ilişkin 44. maddenin 2. fıkrasında *“Bu şekilde temsilciler ve Kooperatif ortakları dışından seçilecek yönetim kurulu üyeliği adayları hakkında Bakanlığın uygun görüşünün seçimli genel kurul öncesinde alınması zorunludur. Yönetim kurulu üyeliği için aday olmak isteyenler, genel kurul tarihinden en az bir ay önce*

Birliğe yazılı olarak başvurur. Söz konusu başvurular, genel kurul tarihinden en az yirmi gün önce Birlik tarafından Bakanlığa uygun görüş alınmak üzere adli sicil belgeleri ile birlikte topluca intikal ettirilir. Bakanlık ilgili mevzuat çerçevesinde bu başvurulara ilişkin görüşünü genel kurul tarihinden en az on gün önce Birliğe bildirir”
şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Bakanlığınızca hazırlanan “Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmelerine İntibak Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Tebliğ”le ilgili aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Hayati YAZICI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Oğuz OYAN

İzmir Milletvekili

1-

Bakanlık, yeniden hazırladığı TSKB Örnek Anasözleşmesinde, yönetim kuruluna seçilecek dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun üyeler için bir “Yükseköğretim Kotası” oluşturmuş ve 32. maddenin 6. fıkrasında açıkça bu kota için Kooperatif temsilcileri, Kooperatiflerin genel kurul toplantılarına katılma hakkını haiz ortakları

veya bunların dışındaki adaylar arasında seçim yapılması

düzenlenmiştir. Bu düzenlemede ısrar edilmesi durumunda, bunun kooperatifçilik ilkelerine, Birliklerin bağımsızlığına ve kendine özgü demokratik yönetim yapısına verebileceği zararlar konusunda acaba Bakanlığınız kadroları veya Hükümetinizin siyasi karar alıcıları yeterince bilgi sahibi değiller midir?

2-

Eğer kooperatifçilik anlayışına verilen zararların farkında olunmasına rağmen Yönetim Kurullarında temsiliyet bakımından getirilen yeni düzenlemenin bu zararları aşan faydalar sağlayacağı düşünülüyorsa bu faydalar nelerdir?

3-

4572 sayılı Kanunun 7. maddesinde örnek anasözleşmelerin Birliklerin görüşü de alınarak düzenleneceği belirtilmektedir. Bakanlıkça yürütülen anasözleşme çalışmaları sürecinde Birliklerin tamamı Birlik Yönetim Kuruluna Kooperatif ortağı olmayan kişilerin seçilmesine karşı olduklarını bildirmiş, böyle bir düzenlemenin kooperatifçilik anlayışıyla bağdaşmadığını, bunun

bu kuruluşların siyasallaşmasına neden olacağını önemle ortaya koymuş, bu konuda ısrarcı olunacaksa yükseköğretim kurumu mezunu üyelerin öncelikle Kooperatif temsilcileri arasından, bulunmuyorsa Kooperatif ortakları arasından o da bulunmuyorsa dışarıdan seçilebileceğine dair bir düzenleme yapılması istenmiştir. Bakanlığınızca sözkonusu örnek anasözleşme hazırlanırken birliklerin belirtilen görüşleri ve akılcı önerileri dikkate alınmayarak 4572 sayılı Yasaya aykırı bir tutum içine girilmemiş midir?

4-

Kooperatif ve Birliklerin, kooperatif ortaklarının yönetim ehliyetine açık bir müdahale olan Bakanlık tasarrufu konusundaki görüşleri alındıktan sonra ilgili taraflarla görüş alışverişinde bulunularak bir uzlaşma yolunun bulunması girişimleri neden yapılmamıştır?

5-

Birliklerce yönetim kurulunda görev alması istenen kişiler hakkında Bakanlıkça uygun görüş bildirilmemesi halinde ilgili Birlikte bir kaos yaşanması olasılığı niçin dikkate alınmamıştır?

6-

Bakanlığınızca düzenlenen TSKB Örnek Anasözleşmesi ve buna ilişkin Tebliğ, Hükümetinizin siyasi kadrolaşma yönündeki adımlarının son bir örneği olarak mı değerlendirilmelidir? Yapılan düzenlemeyle yönetim kurulu üyelerinden ikisinin Bakanlığın uygun görüşüne tabi tutulması yani uygulamada doğrudan Bakanlık tarafından belirlenecek olması; Bakanlığınızın Birliklerin bu konudaki şiddetli ve ortak itirazlarını hiçbir biçimde dikkate almamak konusunda direnmesi, bu kuruluşların siyasi iktidarın güdümüne sokulmak istenmesinin kesin bir işareti değil midir?

7-

Birlik yönetimlerine Bakanlığınızca bu cüretkar müdahale düzenlemesinin yasal dayanaktan da yoksun olduğu dikkate alındığında, Bakanlık ile Birlikler arasındaki ihtilafların sonuçta yargı sürecine taşınacağı ve her iki tarafın da gereksiz bir karşıtlık ve enerji israfı sürecine sokulmuş olacağı hiç hesaba katılmamış mıdır?